

Jason Evert

TEOLOGIJA TELESA ZANJO

Odkrij lepoto in skrivnost ženskosti

DRUŽINA

PREDGOVOR

Morda se sprašujete, zakaj je nek moški napisal knjigo za ženske z naslovom *Teologija telesa zanjo*. In potem še eden, ki piše predgovor.

Gotovo ne Jason Evert ne jaz ne moreva govoriti s takšno avtoriteto, kot bi jo imela ženska. Vendar pa govoriva kot moška, ki sta svoje življenje posvetila razumevanju, podpori in obrambi dostojanstva žensk. To je poslanstvo vsakega moškega, in vendar smo vas tragično pustili na cedilu – najsi bo kot posamezniki ali kot skupnost.

Zdi se mi, da ženske velikokrat težko sprejmejo dar svoje ženskosti prav zaradi ran, ki so jim jih povzročili moški s tem, ko jih niso dovolj spoštovali. Svet, ki ženske upodablja kot predmet za užitek moškega, je svet, ki ženske sili v obrambno držo.

Še preden nadaljujem, mi dovolite, da kot predstavnik moškega dela človeškega rodu rečem, kako globoko mi je žal za vse načine, na katere vas je ranilo moje poželenje in poželenje drugih moških. Dovolite mi, da rečem, kako zelo mi je žal za vsak neuspeh moških, ko bi vas morali ljubiti, spoštovati, podpirati in braniti vaše žensko dostojanstvo. Takšne rane segajo globoko v žensko srce. Prosim, odpustite nam.

Kaj pa če bi tako moški kot ženske lahko polneje doumeli božanske zaklade, ki se razodevajo po skrivnosti ženske? Ta knjiga je gotovo odlično izhodišče za to.

Papež Janez Pavel II. je v nizu 129 govorov pokazal na *lepoto* božjega načrta za spolno ljubezen in na *veselje*, ki ga ta prinaša. To novo vizijo spolnosti, ljubezni in človeške osebe je poimenoval *teologija telesa*. Če rečemo »teologija telesa«, je isto kot če bi rekli »ustvarjeni po božji podobi«. To pomeni, da naše telo ni samo *biološko*, pač pa je tudi – in še bolj – *teološko*. Če znamo uporabiti oči, da z njimi vidimo, nam telo ponuja poglobljeno »študijo o Bogu«. Tako kot umetniško delo kaže na umetnikovo srce, človeško telo kaže na srce Boga, ki nas je ustvaril.

Papeževi govori so sami po sebi učeni. Da bi povprečen bralec imel od njih kakšno korist, jim je treba »streti lupino«. Poleg »prevajanja« teologije telesa v jezik, ki ga razume običajen človek, pa je treba različne teme papeževih govorov tudi znati prenesti na konkretne vidike našega življenja.

Prav to pa prinaša knjiga, ki jo ravnokar držite v rokah. Avtor Jason Evert v *Teologiji telesa zanjo* ter *Teologiji telesa zanj* (na nasprotni strani) z veliko prodornostjo premišljuje o določenih vidikih teologije telesa Janeza Pavla II., ki se nanašajo na življenje mladih žensk in moških. Z izvirno uporabo nekaterih bistvenih načel teologije telesa nam pomaga ponovno odkriti resnično naravo in dostojanstvo ženskosti ter posledično resnično naravo in dostojanstvo naše človeškosti.

Pogled na pomen ženskosti, ki ga ponuja svet, se močno razlikuje od tistega, ki ga boš našla tukaj. Poslušaj svoje srce in se vprašaj, katero izmed teh sporočil bolje ustreza temu, po čemer zares hrepeniš. Na trgu je veliko ponaredkov ljubezni. Vredna si prave stvari. Ne pristani na nič manj.

Christopher West
Inštitut za teologijo telesa

moškimi. Nasprotno, s tem jim razodeva svoje dostojanstvo. Ko je Bog svoje veličastvo skril pred Izraelci, jih je s tem naučil globoke resnice o sebi, namreč da je svet.

Kakor je bila božja navzočnost v Presvetem skrita in ločena od ostalega, z enakim spoštovanjem Sveto pismo govori o ženskem telesu. V svetopisemski ljubezenski zgodbi, Visoki pesmi, govori njen avtor o ženskem telesu kot o zaklenjenem vrtu: »Osvojila si moje srce, moja sestra, nevesta; osvojila si mi srce z enim samim pogledom, z enim biserom v svoji ogrlici. Kako lepa je tvoja ljubezen, moja sestra, nevesta, kako prija tvoja ljubezen, bolj kakor vino ... Zaklenjen vrt je moja sestra, nevesta, zaklenjen izvir, zapečaten vrelec« (Vp 4,9–10.12).

Jezik teh vrstic je pomensko zelo bogat. Žensko telo, denimo, imenuje zaklenjen vrt. Namen tega, da je zaklenjen, je po besedah bibličnih strokovnjakov v tem, da »ne bi vstopili tisti, ki nimajo pravice biti prisotni v njem«². Kar pa zadeva zapečaten vrelec, je bila čista voda med starimi civilizacijami tako cenjena, da so bili izviri pogosto zapečateni, da jih ne bi kdo onesnažil. Nek svetopisemski komentator je dejal: »Vodni izviri so bili včasih obdani z visokim zidom in zaprti z zaklenjenimi vrati, da bi preprečili dostop vsiljivcem. Metafora je torej očitna.«³ Tako kot Presveto tudi podobi zaklenjenega vrta in vrelca razodevata, da žensko telo ni nedostopno, ampak je odprto samo za tistega, ki je vreden vstopiti.

Ko je neka žena govorila o svoji poročni noči, je dejala, da bi morala vsaka nevesta znati reči svojemu ženinu: »Sedaj, ko je Bog sprejel najino prošnjo, da pod njegovim pogledom

- 2 *The Collegeville Bible Commentary* (Collegeville, MN: The Liturgical Press: 1989), 793.
- 3 Dom Bernard Orchard, *A Catholic Commentary of Holy Scripture* (London: Thomas Nelson and Sons Ltd., 1953), 500.

prisodobne, ki hočejo opisati ljubezen med Bogom in človekom, nezadovoljive, je po besedah Janeza Pavla II. poročna analogija najmanj nezadovoljiva. Z drugimi besedami, to je najboljša analogija, ki jo imamo ljudje, da bi opisali blaženost večne združenosti z Bogom.

Skrivnost je vredna iskanja

Nekoč mi je prijatelj povedal zgodbo o puščavniku, ki je živel v divjini na visoki gori. Med ljudmi, ki so živeli v vasi ob vznožju gore, so krožile govorice, da ta mož lahko pokaže Boga tistemu, ki si to želi. Ko je to slišal neki vaščan, se je odločil, da se bo o legendi prepričal na lastne oči in tako se je odpravil proti vrhu. Ko je prišel do puščavnika, mu je rekel, da bi rad videl božji obraz. Modri menih je mladeniču pomignil, naj mu sledi. Skupaj sta v tišini stopala skozi gozd. Pričakanje se je vse bolj stopnjevalo in tako sta dospela do potoka, kjer je puščavnik pokazal na vodo. Mladenič je stopil bliže in pogledal vanjo. Ker ni ničesar videl, je vprašujoče pogledal. Puščavnik pa je vztrajal, naj pogleda bolje. Ko se je mladenič sklonil k vodi, ga je puščavnik od zadaj zgrabil za vrat ter mu glavo potisnil v vodo. Mladenič je krilil z rokami in se zaman skušal dvigniti. Nepričakovana sila, s katero ga je držal stari mož, ga je potiskala pod vodo, dokler se ni začel zares bati, da se bo zadušil. Končno je puščavnik popustil in mu dovolil, da je zajel zrak. Ves zadihan in nezmožen govora je divje pogledal puščavnika. Starec pa je mirno odgovoril: »Ko si boš želel spoznati Boga tako močno, kot si si želel vdihniti zrak, ga boš našel.«

Bog z nami ne dela tako. Res se včasih zdi, da se nam skriva, tako kot ljubimec v Visoki pesmi, ki opreza skozi mrežo za svojo ljubljeno (prim. Vp 2,9). V tej vrstici velike ljubezenske poezije ljubimec opazuje svojo ljubljeno, čeprav ga ona ne more popolnoma videti. Kliče ji: »Vstani, moja draga, lepotica moja, odpravi se, ker glej, zima je minila, deževje ponehalo, prešlo ... Vstani, moja draga, lepotica moja, odpravi se! Golobica moja v skalnih duplinah, v zavetju pečine, pokaži mi svojo postavo, daj mi slišati svoj glas; zakaj tvoj glas je prijeten in tvoja postava prikupna« (Vp 2,10–14).

Bog je ljubimec in ljubimci snubijo. Gotovo bi nam lahko razodel svoje veličastvo, če bi to hotel. Kaj torej še čaka? V knjigi *Heaven's Song (Nebeška pesem)* avtor Christopher West takole pripoveduje o pogovoru med svetim Frančiškom Asiškim in Bogom:

Poročajo, da je Frančišek Asiški nekoč prosil Boga, da mu dovoli slišati nebeško glasbo. Gospod je dejal Frančišku, da ne ve, za kaj prosi, kajti že samo veličastvo nebeške glasbe bi zanj pomenilo gotovo smrt. Vztrajni svetnik je vseeno rotil: »Ali ne morem slišati vsaj ene note?« Bog je privolil. Zgodba pripoveduje, da se je Frančišek prebudil iz nezavesti šele čez nekaj dni.⁸

Človeško srce – tudi če je sveto – še ni pripravljeno prenesti nebeške slave. To je tako, kot če bi hoteli stlačiti cel ocean v majhen kozarec. Papež Benedikt XVI. je zapisal:

Človek je ustvarjen za velike reči – za Boga samega, da ga on izpolni. A človekovo srce je preozko za

8 Christopher West, *Heaven's Song* (West Chester, PA: Ascension Press, 2008), 1–2.

2. POGlavJE

ODNOS, VREDEN TRUDA

Na začetku je Bog rekel: »Naredimo človeka po svoji podobi, kot svojo podobnost« (1 Mz 1,26). Ker sveta Trojica obstaja kot odnos med Osebam (Očetom, Sinom in Svetim Duhom) in smo ustvarjeni po njeni podobi, pomeni, da smo ustvarjeni za medosebne odnose. Papež Janez Pavel II. je dejal, da je Bog »občestvo oseb«, čigar ljubezen poraja življenje. Enako lahko rečemo za občestvo moškega in ženske. Njuna ljubezen poraja življenje.

Naša sposobnost razodevanja božje narave, ki je zaznamovana z odnosi, se še posebej očitno kaže pri ženski. Če je kdajkoli obstajalo bitje, ki je ustvarjeno za odnose, je to ženska! Njena sposobnost povezovanja z drugimi je brez primerjave. Če pogledamo z vidika moških, to ni nikjer bolj očitno kot v dejstvu, da ženske ne gredo nikamor same – še na WC gredo s prijateljico!

Medtem ko moški kvaliteto svojega življenja pogosto vrednotijo glede na dosežene uspehe, pa so za ženske bolj merodajni odnosi. Moški se počuti poraženega, kadar mu česa ne uspe narediti, žensko pa zagrnejo občutki tesnobe in strahu, ko ima težave v odnosih. Seveda je ta posplošitev, tako kot vse druge, nepopolna. Tudi moški hrepenijo po odnosih

in tudi ženskam veliko pomenijo osebni dosežki. Kljub temu pa ne moremo zanikati, da je ženskam dana posebna sposobnost tkanja odnosov.

Narava ali kultura?

Nekateri trdijo, da te razlike niso naravne, ampak da so posledica vsiljenih kulturnih meril. Neka znanstvenica na področju ženskih študij trdi, da je že sam pojem ženskosti »patriarhalna oblika nadzora nad mišljenjem«. ¹⁵ Pred kratkim sem bral delo neke sociologinje, ki je hotela dokazati, da so moški in ženske v temelju enaki, in da se deklice obnašajo drugače samo zaradi drugačne vzgoje. Da bi svojo teorijo dokazala, je svojo hčer vzgajala kot dečka. Namesto da bi ji dajala punčke in igračke za kuhanje, ji je kupovala avtomobilčke in plastične puške. Raziskovalka je priznala, da je bila nekoliko razočarana, ko je deklica vztrajala pri tem, da zvečer vzame k sebi v posteljico vse svoje avtomobilčke. Tudi neka druga mati, ki je svoji hčeri dajala igrače za oba spola, je bila presenečena, ko je deklica v otroško odedjico zavila gasilski kombi in mu prigovarjala: »Ne skrbi, mali tovornjaček, vse bo še dobro.« ¹⁶

Čeprav je feminizem po pravici obsodil diskriminacijo žensk, pa gredo nekateri predaleč v poskusu, da bi oba spola izenačili. Moški in ženske so različni in sodobne raziskave možganov to potrjujejo. Nevropsihiatrinja Louanne Brizendine v svoji knjigi *The Female Brain (Ženski možgani)* pove, da pri dečkih že v osmem tednu od spočetja val testosterona pobi- je del celic v možganskem centru za komunikacijo, medtem

¹⁵ Sheila Ruth, *Issues in Feminism: An Introduction to Women's Studies* (New York: McGraw-Hill, 2000).

¹⁶ Louann Brizendine, *The Female Brain* (New York: Morgan Road Books, 2006), 12.

→ V Visoki pesmi je ljubljeno dekle »knežja hči« in »najlepša med ženami« (7,2 in 5,9), v Lukovem evangeliju pa je Marija imenovana »Gospodova služabnica« in »blagoslovljena med ženami« (1,38.42).

→ Ljubimec govori svoji ljubljeni: »Vsa lepa si, moja draga, in madeža ni na tebi ... Ena sama je moja golobica, krasotica moja, ljubljenska svoji porodnici« (Vp 4.7; 6,9). Tako je tudi Devica Marija brez madeža, ker nima greha.

→ Zaročenec vabi svojo ljubljeno: »Odpri mi, moja sestra, moja draga, golobica moja, moja krasotica« (Vp 5,2). V Novi zavezi je Marija popolna zaročenka, ki jo Bog vabi, da sprejme njegovo življenje.

Ker je bila Marija odprta za božjo voljo, je svetu lahko prinesla Boga. To je tudi poklicanost vsake ženske, zato se vsaka lahko zgleduje po Mariji, da bi lahko izpolnila to poklicanost prinašati Boga svetu. Kot je dejala sv. Terezija Benedikta od Križa (Edith Stein): »Vsaka ženska, ki hoče izpolniti svoj smisel, se mora zgledovati po Mariji kot vzornici.«²⁴ Tako kot zaročenka v Stari zavezi in Marija v Novi si tudi ti izbrana, zaželena in ljubljena v božjih očeh.

Čeprav imaš mogoče občutek, da si nepomembna, nezaželena in polna napak, to ni tvoja prava identiteta. Odpri se brezpogojni božji ljubezni, in v sebi boš imela njegovo življenje. Upriz se skušnjavi, da bi samo sebe opredeljevala zgolj na podlagi trenutnih človeških odnosov in zvez. Avtorica Dawn Eden piše v svoji knjigi *The Thrill of the Chaste* (Vznemirljivost čistosti): »Ženska, ki ima pogum, da stopi v neznano in tvega

24 Rosemary Ellen Guiley, *The Quotable Saint* (New York: Checkmark Books, 2002), 170.

→ Druge ženske zavračajo dar svoje sprejemljivosti z uporabo kontracepcije. To ni preprosto izogibanje nosečnosti, ampak je zavrnitev celotnega načina, kako je ženska ustvarjena. Če jemljemo zdravila, da bi preprečili nastanek življenja, pomeni, da je z ženskim telesom nekaj narobe, kar je treba urediti s pomočjo kemičnih spojin. V božjih očeh je žensko telo popolno. Če po spolnem odnosu zanosi, to ne pomeni, da je šlo fizično nekaj narobe. Pomeni, da je šlo prav.

→ Če ženska zanosi in se kot rešitev za to odloči za splav, izkazuje najgloblje zavračanje sprejemljivosti. Zavrača že sprejeti dar življenja. V nosečnosti postane žensko telo tabernakelj življenja. Alice Von Hildebrand je dejala: »Bog se torej 'dotakne' ženskega telesa, ko v tempelj njene maternice položi novo dušo.«²⁶ Ko se ženska odloči za splav, s tem nasprotuje svojemu najglobljemu hrepenenju, celo svoji lastni istovetnosti. Sv. Terezija Bendikta od Križa je dejala: »Pestovati, bdeti, varovati, hraniti in spodbujati rast je njeno naravno, materinsko hrepenenje.« To ni nekaj, kar bi ženska morala *postati*, ampak tisto, kar ona sama *je*. Ženska je po svoji naravi nežna in ljubeča. Splav torej nasprotuje sami naravi ženskosti. Pogosto si ne moremo niti predstavljati pritiskov in strahov, zaradi katerih nekdo sprejme odločitev za prekinitve nosečnosti in vsaka takšna ženska zasluži naše sočutje in ljubezen, ne pa obsojanja in jeze. Del ljubezni do njih pa je tudi, da jim pomagamo uvideti globino rane, da bi bila lahko v polnosti ozdravljena.

→ Še en primer tega, kako je sprejemljivost ženske ranjena in zavrnjena, je lezbištvo. Čeprav so vzroki spolne usmerjenosti zelo obširni in o njih lahko razpravljamo, je končni

26 Von Hildebrand, *The Privilege of Being a Woman*, 63.

3. POGlavJE

LEPOTA, KI ČAKA,
DA BO ODKRITA

Nič na svetu se ne more primerjati z lepoto ženske. Morda se ta izjava zdi komu pretirana, vendar je ni težko dokazati: kdaj ste nazadnje slišali za koga, ki bi bil odvisen od gledanja slik sončnega zahoda na spletu? Ali si lahko predstavljate fante iz srednje šole, ki se hihitajo v krogu, ko si po mobilnem telefonu pošiljajo slike slapov in ptičev flamencev? Naj bodo druge ustvarjene stvari še tako čudovite, je že sama njihova primerjava s privlačnostjo ženske absurdna.

V pripovedi o stvarjenju v prvi Mojzesovi knjigi 2 je ženska končno božje delo. Ona je vrhunec stvarjenja. Neka ženska se je tako izrazila:

Bog je Evi dal čudovito telo in duha. Po obeh izraža svojo lepoto. Pravzaprav lepoto izraža preprosto s tem, kar je. Lepota je, tako kot pri Bogu, njeno bistvo ... Eva preprosto ne sodi v prizor nasilnega bojevanja ali podiranja drevesa. Umetniki, ki so jo skušali upodobiti, so jo že od vseh vekov slikali med počitkom. V tem ni nobenega skritega namena, nikakršne družbene stigme ali kulturnega pritiska. To velja za vse kulture skozi vso zgodovino. Kaj so umetniki videli, česar mi ne? Eva sporoča svetu nekaj drugega

Nič na svetu se ne
more primerjati
z lepoto ženske.

Moč lepote

V srednji šoli sem imel priložnost preživeti en mesec v Avstriji in obiskati nekaj najosupljivejših cerkva na svetu. Spomin na nekatere katedrale se je neizbrisno vtisnil vame. Živo se spominjam vonja po kadilu in zvoka sakralne glasbe. Na vzpenjajoče se gotske arkade se je razlivala svetloba, ki je prihajala skozi obarvana okenska stekla. Celotno doživetje je bilo tako lepo, da bi bilo težko *ne* moliti. Lepota ima moč, da dvigne dušo k Bogu, ker ima sama delež v neskončni lepoti svete Trojice. Kot oznanja Stara zaveza: »... zakaj iz velikosti in lepote ustvarjenih reči moramo s primerjanjem motriti njihovega Stvarnika« (Mdr 13,5).

Nič v nebesih se ne more primerjati z lepoto Boga in nič na zemlji se ne more primerjati z lepoto ženske. Zato imajo prav ženske edinstveno vlogo v razodevanju Boga svetu. Kot je dejala Stasi Eldredge: »Bog ima lepoto, ki čaka, da jo odkrijemo. Lepoto, ki je privlačna in silno odrešilna.«³⁰ Kakor božja, tudi tvoja lepota v sebi nosi moč.

Vprašati se je treba torej: »Kako boš uporabila svojo lepoto?« Janez Pavel II. je dejal, da sta dostojanstvo in ravnovesje človeškega življenja v vsakem zgodovinskem trenutku in na vsakem kraju odvisna od tega, kdo je moški za žensko in kdo je ženska za moškega.³¹ Kdo torej hočeš biti za moškega?

Lepota bo rešila svet

Slavni ruski pisatelj Dostojevski je nekoč zapisal: »Lepota bo rešila svet.« Mogoče se ta stavek bolj kot kdajkoli zdi resničen

Ženske imajo edinstveno vlogo v razodevanju Boga svetu.

30 Eldredge, 26.

31 TOB 43,7.

ZAKLJUČEK

POSLANSTVO ŽENSKÉ

Edith Stein je nekoč dejala, da bi morala biti dekleta »navdušena nad idealom, da iz svojega življenja naredijo skrivnostno znamenje tiste združitve, ki jo je Kristus sklenil s svojo Cerkvijo«. ⁴⁴ Ob tem boš mogoče pomislila: »To je lepa teološka misel, toda kako naj kot navadno dekle to uresničim v vsakdanjem življenju?«

Prvič, ne boj se odpreti božji ljubezni. Ko se boš približala Bogu, ne boš izgubila nič svojega. Bolj ko se mu namreč približamo, bolj postanemo mi sami. Velikokrat se mi je zgodilo, da so mi mlade ženske, ki so več let zapravile v nezdravih zvezah in oddaljene od Boga, rekle: »Ne vem več, kdo sem.« Ko se vrnemo k njemu, se zgodi ravno nasprotno. Najdemo svojo istovetnost ... in poslanstvo.

Janez Pavel II. je zapisal: »Zdi se, kot bi se prav v tej posebni določenosti ženske, po njenem telesu in njeni spolnosti, skrivalo tisto, kar predstavlja samo globino njene ženskosti ... Skrivnost ženskosti se v svoji polni globini kaže in razodeva po materinstvu.« ⁴⁵ Z drugimi besedami, v žensko telo je vtisnjen klic k dajanju življenja drugim po podaritvi same sebe v ljubezni. Po besedah Janeza Pavla II. je oblika ženskega telesa bistveno materinska. Poudarja, da Sveto pismo in z njim bogoslužje »že stoletja častita in hvalita 'telo, ki te je nosilo, in prsi, ki so te

44 Igino Giordani, »Edith Stein on the Education of Women«, *l'Osservatore Romano* (6. marec 1969), 9.

45 TOB 21: 2.

Jason Evert

TEOLOGIJA TELESA ZANJ

Odkrij moč in poslanstvo moškosti

DRUŽINA

VSEBINA

Predgovor Christopherja Westa	5
Uvod	7
1. poglavje: Moč za služenje in požrtvovalnost	9
2. poglavje: Bog je začetnik daru ljubezni	25
3. poglavje: Bog je začetnik daru življenja	41
Zaključek: Poslanstvo moškega	51
Molitev	54
O avtorju	55

UVOD

Ko mi je kot srednješolcu v roke prišla kaka knjiga o anatomiji ženskega in moškega telesa, me je veliko bolj zanimala prva. Verjetno je tako tudi s tabo. V bistvu me ne bi presenečalo, če si že prelistal ženski del te knjige. Tega bi bil pravzaprav vesel.

Za to, da smo moški tako prevzeti nad ženskim telesom, obstaja razlog: take nas je ustvaril Bog. Mogoče si bil naučen, da ne bi smel tako čutiti in da te nasprotni spol ne bo več tako spolno privlačil, če postaneš zares dober in svet. Narobe. Bliže namreč kot si Bogu, bolj postajaš moški, kakršnega te je on ustvaril in kakršen hoče, da postaneš. Tvoj spolni nagon ne bo izginil, ampak bo izpopolnjen v ljubezni.

Če si bil navajen razmišljati, da je treba spolne misli ohranjati čim dlje od duhovega življenja, se ti takšen pogled na spolnost morda zdi čuden. Toda takšno ločevanje ni od Boga. Konec koncev je on ustvaril dar spolnosti. On je arhitekt moškega in ženskega telesa.

Ko odkrivaš, kako je ustvarjeno tvoje telo – in tudi tvoje želje – spoznavaš, kdo si kot moški, kako naj živiš in kdo te je ustvaril.

Na začetku ...

Iz prve Mojzesove knjige vemo, da je Bog ustvaril moškega in žensko »po svoji podobi«. Iz Prvega Janezovega pisma vemo, da je Bog ljubezen. Moški in ženske smo torej ustvarjeni po

podobi Ljubezni. Tega ni težko dojeti. Poglejmo si samo moško in žensko telo – ustvarjena sta drug za drugega. Pravzaprav nobeno od njiju nima popolnega smisla, če ni zraven tudi drugega. Telo moškega je ustvarjeno za telo ženske, da postane zanjo dar, ki poraja življenje. *Njeno* telo razodeva *njegovo* poklicanost.

Vendar je poklicanost moškega, da iz sebe naredi dar, zaradi izvirnega greha zamegljena in pogosto tudi zaradi osebnih grehov izkrivljena. Namesto, da bi dajali, moški pogosto jemljejo. Namesto da bi v ženski videli sestro v svoji človeški naravi, jo ponižajo na predmet svojega poželenja. Nihče ni brez posledic izvirnega in osebnega greha, vendar Bog vsakomur ponuja upanje odrešenja.

Ne glede, kako daleč stran od božjega načrta zabredemo v svojem življenju, nam je telo vedno znamenje, k čemu smo poklicani, da postanemo.

Kaj takšen Bog pomaga tistemu, ki kliče: »Moj Bog, reši me pred mojimi sovražniki, brani me pred tistimi, ki so se vzdignili zoper mene! Reši me pred hudodelci, krvoločnežev me odreši!« (Ps 59,1–3) Kralj David v knjigi Psalmov tako izrazi svoje zaupanje v Vsemogočnega: »Ne bojim se množic ljudstva, ki so se postavile naokrog zoper mene. Vstani, Gospod, reši me, moj Bog! Saj ti udariš vse moje sovražnike po čeljustih, zobe krivičnikov razbiješ« (Ps 3,6–7).

V Psalmih beremo tudi: »Če se kdo ne spreobrne, nabrusi svoj meč; svoj lok je napel in ga pripravil. Nadel si je smrtonosno orožje, iz svojih puščic je naredil bakle« (Ps 7,13–14). Na drugem mestu kralj David piše: »Pravdaj se z njimi, Gospod, ki se pravdajo z mano, vojskuj se zoper nje, ki se vojskujejo zoper mene! Primi za ščit in oklep, vzdigni se, da mi pomagaš! Zavihti sulico in kopje proti mojim preganjalcem! Reci moji duši: 'Jaz sem tvoja rešitev.' Naj bodo osramočeni in zasramovani tisti, ki mi strežejo po življenju. Naj se obrnejo nazaj, naj se sramujejo tisti, ki snujejo mojo nesrečo. Naj bodo kakor pleve pred vetrom, kadar jih suva angel Gospodov« (Ps 35,1–6).

Tisti, ki hočejo Boga požensčiti, bodo ob teh verzih mogoče rekli: »Kopja in razbijanje zob? To pa ni prijazno od Boga.« Res je, Bog nikjer v Svetem pismu ni opisan kot prijazen. Je Bog, ki se bori za svojega ljubljenega.

V odličnem delu C. S. Lewisa *Lev, čarovnica in omara* deklica izrazi svojo zaskrbljenost pred srečanjem z levom Aslanom (ki simbolizira Kristusa) in sprašuje:

se postavi resno vprašanje: Kje so bili moški v njenem življenju? Janez Pavel II. je dejal, da sta dostojanstvo in ravnovesje človeškega življenja v vsakem trenutku zgodovine in na vsakem kraju zemeljske oble odvisna od tega, kdo je moški za žensko in kdo je ženska za moškega.² Kdo je bila Jessica za moške in kdo so bili moški zanjo?

Plenilec ali zaščitnik?

Moški v življenju te ženske se zanjo niso žrtvovali ali uporabili svoje moči, da bi ji služili. Postali so njeni izkoriščevalci. Bila je žrtvovana na oltarju njihovega poželenja. Moški, ki je sodeloval pri porajanju novega življenja, ni hotel dati daru svojega očetovstva. Moški, ki so jo izrabljali v prostituciji, niso plačevali za seks, kot se reče. Plačevali so ji zato, da je po seksu odšla. Tudi sama je padla v izkoriščanje moških za lasten zaslužek. Od Boga dan dar lepote je izkoristila za to, da je moške zapelevala v grešno življenje.

Ob branju njene zgodbe bo mogoče kdo pomislil: »V redu, nisem kot *tisti* moški. Jaz ne zapuščam žensk in ne izkoriščam prostitutk. Sem kar dober človek.« Vendar pa Kristus vsakega izmed nas izziva: »Slišali ste, da je bilo rečeno: Ne prešuštuj! Jaz pa vam pravim: Kdor koli gleda žensko, da jo poželi, je v srcu že prešuštoval z njo« (Mt 5,27–28). Mnogim se ta Kristusova zahteva, da očistimo tudi najbolj skrite kotičke svoje domišljije, zdi nemogoča. Nekateri se mogoče sprašujejo: »Glede na to, kako se ženske danes oblačijo, in na opolzke podedbe, s katerimi nas vsak dan zasipajo mediji, ali Kristus res

Jaz pa vam pravim:
Kdor koli gleda
žensko, da jo
poželi, je v srcu že
prešuštoval z njo
(Mt 5,27–28).

2 TOB 43: 7.

(Vp 4,9). Verjetno se vam takšen izraz zazdi nekoliko čuden, saj nihče ne povezuje romantične ljubezni z odnosom do sestre. Vendar se razlog, da je zaročenec sposoben popolno ljubiti svojo zaročenko, skriva prav v tem, da jo najprej vidi kot sestro v svoji človeškosti. Brat hoče za svojo sestro le najboljše in jo ščiti pred tistimi, ki nimajo čistih namenov.

Če zaročenec v Visoki pesmi ne bi imel bratske ljubezni, kako bi jo sploh lahko zares ljubil? Kot pravi Christopher West: »Gola spolna sla, prepuščena sama sebi v padlem svetu, ne bi mogla prepoznati ženske kot 'sestre'. In brez tega je ne bi mogla pravilno prepoznati kot 'nevesto'. Zanj bi bila zgolj predmet prilastitve – se pravi predmet, ki si ga lahko vzame, prilasti, uporabi.«⁶

Kadar moški na žensko gleda kot na sestro, je prisiljen preveriti lastno identiteto in poslanstvo. Z besedami Janeza Pavla II.: »'Sestra' na nek način moškemu pomaga, da opredeli in razume samega sebe, ona postane, rekel bi, izziv zanj v tej smeri.«⁷ To vsakega moškega izziva, da prepozna svojo vlogo brata v odnosu do nje. Takšno preoblikovanje namenov zahteva notranjo moč. Vendar pa to ne pokvari sposobnosti moškega za ljubezen do ženske, temveč jo šele ohrani.

Če si želiš ljubiti žensko tako, kot zanjo hoče Bog, se vedno spomni, da izrazov »sestra« in »nevesta« ne moreš nikoli ločiti drugega od drugega. Čeprav se boš mogoče poročil šele čez deset let, vedi, da je sedaj čas, da se uriš za zaročenca in ženo. Tudi če čutiš klic v duhovništvo in ne v zakon, se moraš naučiti, kako pravilno ljubiti ženske. Sedaj je torej čas, da se jih naučiš ljubiti kot sestre.

6 Christopher West, *Heaven's Song* (West Chester, PA: Ascension Press, 2008), 49.

7 TOB 109: 4.

2. POGlavJE

BOG JE ZAČETNIK
DARU LJUBEZNI

Predstavlja si, da hodiš z dekletom in te nekega dne povabi na piknik na plaži ob sončnem zahodu. Ko pojedeta, ti začne pripovedovati, koliko ji pomeniš in kako si želi preživeti vse življenje s tabo. Medtem ko te gleda globoko v oči, seže z roko v svojo torbico in iz nje potegne lično škatlico. Nato poklekne na eno nogo, odpre škatlico in te zaprosi za roko.

Ne glede na to, kaj čutiš do nje, bi se ob takšnem dogodku verjetno počutil nelagodno in čudno. Ampak zakaj? Zakaj je takšen korak *moška* naloga? Če dandanes vsi zagovarjajo enakost med spoloma, zakaj se nam zdi romantično, če moški zasnubi žensko na kolenih, medtem ko bi ženska, ki bi to storila, izpadla obupano? Nekateri pravijo, da je tako zgolj zaradi družbene pogojenosti, sam pa menim, da gre za nekaj globljega.

Moški naredi prvi korak v ljubezni, ker je moški, ne pa zato, ker bi mu tako naročila družba. Narediti prvi korak ni nekaj, kar *se spodobi za moškega*, pač pa predstavlja del tega, kar sam je. To bomo lažje razumeli, če se spomnimo, da telo osebe razodeva globoko skrivnost o tem, kdo ta oseba je.

Telo osebe razodeva
globoko skrivnost
o tem, kdo ta oseba je.

Ženske odsevajo
lepoto samih nebes.
Nič čudnega torej, da
nas tako privlačijo.

Ko Bog v Stari zavezi govori preroku Ezekielu o njegovi ženi, jo imenuje »radost tvojih oči« (Ezk 24,16). Takoj zatem se Bog obrne na Izraelce in božje svetišče imenuje »radost vaših oči in hrepenenje vaše duše« (Ezk 24,21). Za Jude naj bi bilo njihovo zemeljsko svetišče odsev samih nebes, kjer prebiva Bog. Če je tako, pomeni, da je Bog predstavil žensko kot zemeljski odsev nebeškega raja. Ko bomo v nebesih zagledali Boga, bomo spoznali, da je on končna radost naših oči in najgloblje hrepenenje naše duše. Do takrat pa ženske odsevajo lepoto samih nebes. Nič čudnega torej, da nas tako privlačijo.

Christopher West v komentarju Visoke pesmi pravi:

Hrepenenje zaročenca po »čisti lepoti« je obenem odmev »začetka« in slutnja prihodnosti. Na začetku, pred grehom, je golo človeško telo na popoln način odsevalo lepoto Boga. To lepoto smo zaradi »madeža« in »sramote« izvirnega greha izgubili. Toda ob koncu časov bodo telesa vseh, ki bodo odgovorili na božjo snubitev, dvignjena na raven deležnosti v božji lepoti, ki bo celo presegala lepoto začetka. Zaročenec v Visoki pesmi hrepeni prav po tem, tako kot tudi vsak izmed nas.¹³

Ko torej zagledaš čudovito žensko, se ne prestraši odziva svojega celotnega bitja nanjo. Nekje sem prebral, kaj se zgodi, ko moški zagleda privlačno žensko: v približno tretjini sekunde v njegovih možganih izbruhnejo kemijske reakcije in v krvni obtok sprostijo hormone, zaradi katerih se mu razširijo zenice, zaradi koža, pospeši se srčni utrip in spremeni mišična napetost. Če so ženske odsev edenskega vrta in napoved nebes, potem ni čudno, da jih je Bog opremil s takšno sposobnostjo, da nas povsem prevzamejo. Bog preprosto želi pritegniti našo pozornost.

Ranjeno očetovstvo

Če moški zavrne poslanstvo očetovstva, je posledica neizrekljivo trpljenje številnih ljudi. Med zadnjimi počitnicami pred srednjo šolo sem nekoč tiho sede opazoval svojega najboljšega prijatelja, ki je z izvijačem nenehoma zabadal v drago sliko, ki mu jo je podaril njegov oče. Vsakokrat, ko je prebodel platno, je skozi solze zavpil: »Sovražim te! Sovražim te! Sovražim te!« Na sliki je bil upodobljen atlet, vendar prijatelja to ni zanimalo. Mislil je samo na dejstvo, da je bila slika vredna za njegovega očeta. In kaj je bil vzrok takšnega gneva? Pred nekaj dnevi je Seanov oče pri večerji naznanil, da svojo družino zapušča zaradi druge ženske. In ga ni bilo več. Nekaj mesecev pozneje ga je Sean videl v novem kabrioletu z novo žensko in rana se je še poglobila.

Vsak večer sva igrala košarko in se pogovarjala o tem, kako jim gre. Bolj kot vse drugo si je želel živeti običajno življenje, vendar ni mogel prikriti neizogibnih občutkov zagrenjenosti in zapuščenosti. Njegova mlajša sestra je začela jemati drogo in spati s starejšim moškim, medtem ko se je materi začelo mešati. Vsi skupaj so se s težavo prebijali skozi kaos in skušali sprejeti dejstvo, da bodo morali živeti naprej brez očeta.

Nekaj drugega je, če otrok izgubi očeta zaradi prezgodnje smrti, na primer v vojni za svojo domovino. Seveda občuti izgubo, vendar spomin na plemenitega očeta še naprej podpira otroke. Sčasoma bodo preboleli izgubo in sprejeli njegovo odsotnost. Dejstvo pa, da se je oče *sam odločil* za to, da

POSLANSTVO MOŠKEGA

Če bi ti Bog pogledal v oči in te vprašal: »Kdo boš ti za ženske?«, kaj bi mu odgovoril? Tvoj odgovor na to vprašanje bo določil mero tvoje moškosti.

Vprašaj se:

- Ali moje misli, besede in dejanja do žensk govorijo resnico o tem, kdo so? Ali uporabljam svojo od Boga dano moč, da služim drugim, ali da živim zase?
- Ali začnem ljubezen z iskrenim srcem ali pa vstopam v zveze zaradi poželenja?
- Ali mi misel na očetovstvo vliva strah ali se zahvaljujem za ta dar?

Če kdaj pozabiš, kako je treba ljubiti, si predstavlja Jezusa na križu, ki ti govori. »Tako sem svojo nevesto pridobil za nebesa. Kako drugače pa ti misliš svojo pripeljati do tam?« Križ nas spominja, da je žrtev bistvo pristne ljubezni. Christopher West pravi, da bi mladoporočenci, če bi se dobro ozrli po bogoslužni opremi pri svoji poroki, »opazili, da se zaobljublajo *do smrti* pod telesom križanega ženina in pred žrtvenim oltarjem«. ³³ Enako velja za bogoslovca med obredom posvetitve. S svojim telesom (leže na tleh) izraža, da daje svoje življenje za

³³ West, 145.